

44 vuoden päiväkirjat elämäkerraksi

PÄLKÄNE

Kaarlo Tiililä piti päiväkirjaa 44 vuoden ajan. Hänen pojanpoikansa **Paul Tiililä** ymmärsi päiväkirjojen arvon ja kirjoitti niiden pohjalta kirjan *Isänmaa ja äidinkieli*.

– Olin noin 4-vuotias isoisän menehtyessä vuonna 1936. Sukulaisten puheista hänestä sai ankaran kuvan, päiväkirjoissa näki hänen toisen puolensa. Samoin niistä näki, millaisia isäni ja setäni olivat nuorina miehinä. Harmittaa, etten lukenut niitä isäni eläessä, nyt jäi paljon kysyttävää, Paul Tiililä sanoo.

1990-luvulla hän kirjoitti päiväkirjat puhtaaksi, antoi sukulaisten luettavaksi ja luovutti ne Kansallisarkistoon.

Kaarlo Tiililä toimi Tampereen suomalaisen yhteiskoulun johtajana. Koulun täyttäessä 110 vuotta Paul Tiililää pyydettiin kirjoittamaan isoisän elämästä koulunäkökulmasta. Hän kirjoitti esikoisteoksensa *Rehtorin päiväkirjat* vuonna 2005.

– Tampereen suomalaisessa yhteiskoulussa oli muutamia punaisten lapsia vuoden 1918 jälkeen. Isoisä piti huolta, ettei heitä syrjitty vaan kohdeltiin

kuten kaikkia muitakin, Paul Tiililä kertoi.

Materiaali oli valmiina ja ajatustyötä tehty vuosikymmeniä, joten *Isänmaa ja äidinkieli*-kirjan kirjoittaminen sujui nopeasti. Tiililä alkoi kirjoittaa kirjaa 13. tammikuuta tänä vuonna ja jo huhtikuussa se meni painoon.

Kaksi kiloa historiaa

Isänmaa ja äidinkieli kertoo sivistyneistön elämästä ja taistelusta suomalaisuuden ja äidinkielen puolesta yhteiskunnallisten myllerrysten keskellä.

Marketta Vaismaa kunnan kulttuuritoimesta avasi kirjan julkaisutilaisuuden Pälkäneen pääkirjastossa.

– Kaarlo Tiililä kirjoitti itsensä, mutta tuli samalla kirjoittaneeksi maailmasta ympärillään. Luemme historiaa ihmisen kokemusmaailman kautta, Vaismaa sanoi.

Julkaisutilaisuudessa puhui myös professori **Aulis Aarnio**.

– Paul kirjoittaa ymmärtävästi, kiihkottomasti ja valistuneen ihmisen silmin. Sodan vuosien molemmat Tiililät kuvaavat neutraalisti, hän sanoi.

Aarnion mukaan kirja ei ole

Kirjapinot hupenivat pöydältä, kun ihmiset jonottivat kirjailija Paul Tiililän nimikirjoituksia kirjoihinsa.

tiivistelmä päiväkirjoista.

– Tällaiset kirjat ovat kuin pitkä matka kauniiden maisemien läpi junanvaunussa. Kirjassa kuljetaan rikas matka

läpi kirjaviiden vuosien, vihan vuosien, mutta myös suomalaisen koulutuksen ja sivistyksen vuosien, hän sanoi.

Paul Tiililä varoitti, että kirja

saattaa tuottaa yllätyksiä joillekin pälkäneläisille. Tosin hän jatkoi, että suurin osa asianomaisista on jo haudannut levossa.

– Kirja painaa kaksi kiloa,

koska korkeasta iästäni johtuen erehdyin ja kirjoitin 300 sivua liikaa. Siinä on teille lukemista, Tiililä hymyili.

SHL AADA JÄRVINEN